

GINER TIL TRE LÆSØDRAGTER.

Den menneskelige krop antager en mangfoldighed af former og størrelser. At iklæde en butiksmannequin en ældre dames egnsdragt i størrelse 56, vil i bedste fald ikke virke særligt overbevisende og vil ikke fortælle meget om dragten.

Desuden høre dragter og andre tredimensionale tekstiler til museernes skøbeligste genstande, især i udstillingssammenhæng, hvor det ofte allerede nedbrudte materiale bliver udsat for mange påvirkninger. En af de kraftigste påvirkninger foruden lys er forkert eller manglende understøttelse af tekstilerne på standardgine. Stoffet hænger sig selv i stykker eller sprænges, fordi mannequinen enten er for lille, for stor eller begge dele.

Læsø Museum bad derfor Konserveringsværkstedet om, i forbindelse med en nyopstilling af Museets egnsdragter, at fremstille individuelle gine til to kvindedragter og en mandsdragt.

Kvindedragten fra Læsø består, som mange andre egnspecifikke dragter af mange enkeltdele, hvoraf flere er fremstillet af fine silke- og brokadestoffer bragt med hjem fra mændenes langfart. Det er sjældent at man på museerne kan udstille en hel dragt, som kun har været båret af en enkelt person, og man må derfor sammensætte en dragt af dragtdele fra flere personer. Det skyldes, at enkelte dragtdele efter mange års brug er slidt op eller er gået i arv til andre. Udstilling af dragter er som før nævnt også en hård belastning for materialet, så mange enkeltdele ikke længere tåler eller egner sig til at blive udstillet.

Disse sammenstykkede dragter komplicerer fremstillingen af en gine, da den foruden at skulle understøtte de gamle dragter over store flader, også skal tage højde for forskellen i størrelse på de enkelte dele.

Ginerne til Læsødragterne er fremstillet som torsoer på et stativ af rustfri stål. Formålet er først og fremmest en understøtning af dragterne. Normalt er det ikke nødvendigt eller ønskeligt at sætte hoved på en gine, men i tilfældet med egnspecifikke dragter er hovedbeklædningen en meget vigtig del af dragten.

Ginerne opbygges i tre etaper. Først hæftes et cylindrisk rør af galvaniseret hønsenet på en bundplade af lakeret krydsfiner, som er fastgjort til et regulerbart stålstativ. Ginens facon fremkommer ved, at man laver indsnit og bukker hønsenettet i form ud fra en grundig opmåling af dragten. Ved at dække trådnettet med silkepapir og dermed sikre, at nettet ikke kan beskadige stoffet, er det muligt at prøve dragten på den ufærdige gine og dermed tilpasse ginen yderligere. F.eks. kan man påsætte ekstra støtte til et tungt skørt.

For at stabilisere netginen dækkes denne af 2 lag gipsgaze. Efter tørring slibes gipsen og overfladen lukkes med shellak.

Hvis man ønsker en usynlig gine, skæres den til, så den er helt dækket af dragten.

Hvis man ønsker en figurgine, påsættes torsoen hoved og evt. løse ben og arme, fremstillet i gipsgaze over levende model.

For at sikre en syrefri og glat kontakt mellem dragt og gine limes strimler af syrefrit silkepapir på ginen med ethylenvinylacetatlim.

Brug af syrefri materialer i forbindelse med tekstil samt brug af neutrale materialer, der ikke afgiver skadelige gasser til omgivelserne i montren er vigtigt i en udstilling med tekstiler. De allerede skrøbelige tekstiler, har en enorm overflade, og påvirkes derfor kraftigt af det omgivne miljø. I forbindelse med fremstilling af hoveder til ginerne var det ikke nødvendigt at påsætte ører eller frisur, da Læsøkvindernes kyse og hovedtørklæde dækker håret, og Museet stillede en paryk til rådighed for mandsdragten.

Ginernes hoveder er lavet af tilpassede skabilkenhoveder af flamingo. Flamingohovedes perfekte træk: høje kindben, symmetriske ansigtsform og aristokratiske næse er erstattet med en tynd maske af en passende, men almindelig dødelig model. Gipsmasken er monteret over skabilkenhovedets ansigt.

Fremstillingen af de tre giner til Læsø Museum var en rekvireret opgave. Museet havde søgt og fået penge til opgaven af Museumsforeningens mindefonde.

Udstillingen viser også en kvindedragt, hvor dragtdelene er udstillet hver for sig. Det giver publikum mulighed for at se, de mange dragtdele, som en Læsødragt består af.

Istandsættelse af de mange dragtdele som indgår i udstillingen, samt bevaringsmæssig bistand i forbindelse med opsætningen af den nye udstilling er udført som alm. kvotetimer for Museet.

I årets løb har konserveringsværkstedet også lavet en gine til en sort ulden kjole, som tilhører Try Museum samt en gineplade polstret med pladevat og vasket bomuldsstof til en messehagel fra Sønderholm Kirke.

I det kommende år er fremstilling af muligvis tre giner på tale for Bangsbo Museum. Den ene gine skal laves over en levende model, da "manden" skal sidde ved et bord. Samme fremstillingsmetode som til ginerne til Læsø kan anvendes, men her skal hønsenettet bukkes over en levende model.

Under udarbejdelsen af overslaget til Bangsbo Museum prøvede vi at finde en mere tidsbe-sparende metode, hvor modellens dagslange indespærring i nettet kunne undgås. Vi fandt frem til en stærk thermoplastisk gaze som synes at være hurtig og som ville kunne erstatte trådnettet. Og en frivillig model meldte sig. Men det viste sig også at den levende model under processen, skal være iført nylonstrømper, våd T-shirt og badehætte og at alt skal klippes af tilslut.

Den ellers så frivillige model og nylige ikkeryger, deserterede straks, voldsomt rystet, og har røget lige siden.

Lone Billeschou Juhl

Billedtekst:

Giner opstillet i montren før resten af genstandene er placeret. En af de få der stadig kan sætte Læsødragtens hovedbeklædning er Adda Jacobsen. Læsø. Silkepapir skal her illudere kvindernes hovedbeklædning.

Som det måske kan anes har de tre personer på billedet ikke haft idealmål og der har tidligere skullet mange knappenåle til at holde den store kvindes dragt omkring en butiksgine.